

Curtea de Conturi: Rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite la gestionarea deseurilor

Implementarea masurilor asumate prin tratatul de pre-aderare, esentiale pentru atingerea obiectivelor de reciclare impuse de Uniunea Europeana, întârzie sa apara, atrage atentia raportul Curtii de Conturi, potrivit caruia rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite privind gestionarea deseurilor.

Totodata, tinta fixata pentru anul 2020 a fost ratata, existând perspective similare si pentru tintele aferente anului 2025.

Potrivit unui comunicat remis marti AGERPRES, Plenul Curtii de Conturi a României a aprobat raportul aferent misiunii de audit al performantei "Analiza si diagnoza în gestionarea deseurilor menajere", desfasurata în perioada 16 septembrie 2019 - 28 februarie 2020.

Misiunea de audit a fost desfasurata la Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor (MMAP), Ministerul Lucrarilor Publice, Dezvoltarii si Administratiei (MLPDA), Agentia Nationala pentru Protectia Mediului (ANPM) si Garda Nationala de Mediu.

"Deficientele constatate de auditorii publici externi, în combinatie cu neajunsurile semnificative observate în planificarea, monitorizarea si evaluarea activitatilor Planului National de Gestionare a Deseurilor (PNGD), au periclitat implementarea eficienta a Strategiei Nationale de Gestionare a Deseurilor (SNGD) 2014 - 2020. De asemenea, absenta unei monitorizari a indicatorilor stabiliti prin plan si a unor actiuni corelate si coordonate ale tuturor autoritatilor responsabile compromite îndeplinirea obiectivelor strategice privind gestionarea deseurilor si prevenirea generarii acestora", se mentioneaza în comunicat.

Potrivit sursei citate, implementarea masurilor asumate prin tratatul de pre-aderare, esentiale pentru atingerea obiectivelor de reciclare impuse de UE, întârzie sa apara. În Raportul misiunii, auditorii Curtii de Conturi apreciaza ca rata actuala a progresului nu este suficienta pentru a atinge tintele stabilite privind gestionarea deseurilor. Cea fixata pentru anul 2020 a fost ratata, existând perspective similare si pentru tintele aferente anului 2025.

"Din prelucrarea datelor puse la dispozitie de ANPM, date raportate de operatorii economici care realizeaza servicii de salubritate, reiese ca peste 90% din deseurile municipale generate de populatie si de agenti economici sunt colectate în amestec, sub 10% din aceasta cantitate fiind colectata separat", potrivit reprezentantilor Curtii de Conturi.

Totodata, se constata o rata de depozitare a deseurilor de peste 60%, determinata mai ales de gradul scazut de colectare separata a deseurilor. În acest context, obiectivul de reducere treptata a cantitatilor de deseuri municipale eliminate prin depozitare nu se va realiza.

"Implementarea scazuta a colectarii separate a deseurilor reciclabile si biodegradabile duce implicit la depozitarea preponderanta a deseurilor. Acest aspect, coroborat cu depozitarea în spatii neconforme, genereaza un impact negativ semnificativ asupra aerului, apelor si solului, biodiversitatii si, în final, asupra sanatatii populatiei. Nerealizarea colectarii separate constituie principala cauza pentru neîndeplinirea tintelor propuse la nivel national", se mai spune în comunicat.

Potrivit raportului, multe autoritati ale administratiei publice locale evita sa adopte masuri organizatorice pentru

implementarea colectarii separate, în așteptarea functionarii Sistemelor de Management Integrat al Deseurilor. Dacă le adopta, autoritățile respective nu se asigură de realizarea acestei activități în conformitate cu prevederile contractuale.

În prezent, România nu are un sistem complet de trasabilitate a deșeurilor, iar datele necesare deciziilor strategice se obțin cu o întârziere foarte mare, precedate de prelucrări și validări ample. Acest lucru încetinește implementarea politicilor de mediu și creează riscuri majore în ceea ce privește întărirea controlului la granițe și înlăturarea riscurilor asociate practicilor clandestine cu deșeuri.

O altă constatare a auditorilor este că România a transpus integral legislația europeană privind deșeurile, însă, în unele situații, au fost identificate întârzieri excesive, atât în adoptarea cadrului legislativ necesar sferei de activitate, cât și în monitorizarea rezultatelor. Legislația națională aplicabilă domeniului deșeurilor este vastă și dificil de aplicat.

Ca urmare a acțiunilor derulate de Camerele de Conturi teritoriale, s-a constatat că actele normative care conțin prevederi specifice domeniului salubrității (Legile 51/2006, 101/2006, 211/2011, ordinele ANRSC 109 - 112/2006) sunt prea puțin cunoscute și aplicate de către unitățile administrativ-teritoriale (UAT), în special de către autoritățile publice locale. De cele mai multe ori, acestea au percepția greșită potrivit căreia, de la momentul delegării serviciului de salubritate, UAT nu mai are nicio responsabilitate privind deșeurile din localitate.

"Ministerul Mediului este autoritatea care, conform prevederilor PNDG, are obligația preluării tuturor responsabilităților privind reglementarea, monitorizarea și controlul gestionării deșeurilor municipale. Cu toate acestea, instituția nu a realizat monitorizarea și raportarea anuală a îndeplinirii obiectivelor și a măsurilor cuprinse în PNGD, în conformitate atât cu prevederile Legii nr 211/2011, cât și ale HG 942/2017. Monitorizarea gradului de realizare a obiectivelor a fost făcută doar la nivelul de constatare a adoptării reglementărilor legale", se mai spune în comunicat.

Potrivit comunicatului, deși Garda Națională de Mediu a constatat nenumărate situații de încălcare a reglementărilor aplicabile cu privire la depozitarea necontrolată a deșeurilor, nu a încadrat faptele constatate în conformitate cu gravitatea acestora și cu legislația incidentă. Reprezentanții Curtii de Conturi susțin că această entitate s-a limitat în a aplica măsuri care nu descurajează practica nelegală de depozitare necontrolată a deșeurilor.

"Deși activitățile de inspecție și control, dar și sancțiunile aplicate, s-au intensificat, eficiența acestor acțiuni nu și-a atins potențialul. Astfel, este necesară realizarea unei analize fundamentate a tuturor acțiunilor Garzii de Mediu, luând în considerare prevederile SNGD și PNGD", se mai spune în comunicat.

Totodată, auditorii publici externi au emis în urma misiunii de audit o serie de recomandări în sprijinul entităților responsabile.

"De pildă, MMAP, împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Federația Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară și consiliile județene, va urmări modul în care investițiile propuse în cadrul proiectului 'Consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea funcționalității proiectelor în sectorul deșeurilor' vor fi cuprinse în Planurile Județene de Gestionare a Deșeurilor și, ulterior, realizate și puse în operare. De asemenea, MMAP se va asigura de realizarea de acțiuni de control privind implementarea și aplicarea efectivă, de către toate UAT-urile și operatorii de salubritate, a principiului 'plateste pentru cât arunci'", se mai precizează în comunicat.